

riodizacije hrvatskog pjesništva od 1940. do 1990. godine.

Antologija Stijepa Mijovića Kočana poslužiti će kao dragocjeno vrelo svima koji budu proučavali ovo razdoblje ili nastavili predstavljanjem svega što se zbiva ili što će se zbiti na hrvatskoj pjesničkoj sceni.

Katica Ivanišević

*Dubravka Težak, Mira
Čudina-Obradović:*

PRIČE O DOBRU, PRIČE O ZLU

Školska knjiga, Zagreb, 1993.

Osnovni poticaj za ulaženje u svijet spoznaje, bez obzira je li riječ o području umjetnosti, morala, znanosti ili bilo kojoj drugoj sferi, predstavlja razvijanje ljubavi prema literaturi. Ta se ljubav budi i oplemenjuje već u najranijem djetinjstvu kada djeca u obiteljskom domu slušajući priče obogaćuju svoje predodžbe o prirodi, društvu i svijetu uopće. U vrtiću, a potom i u školi odgajateljima i nastavnicima literatura ipak predstavlja prvorazredno pomoćno sredstvo ne samo u stjecanju kulture, već i u pripremama za život.

Priče o dobru, priče o zlu Dubravke Težak i Mire Čudine Obradović najnoviji su priručnik moralnog prosuđivanja u djece, a svrha im je upravo pružanje pomoći roditeljima, odgojiteljima i nastavnicima u otkrivanju načina na koji se dječja priča može rabiti kao nezamjenjivo sredstvo spoznaje života i svijeta.

To se djelo, objavljeno nedavno u izdanju Školske knjige iz Zagreba, sastoji od triju dijelova. Prvi je dio uvodno poglavlje u kojem autorica izbora tekstova - Dubravka Težak -

razlaže motive odabira pojedinih umjetničkih kratkih proznih tvorevina uvrštenih u priručnik. Izabrane stilski i strukturno različite priče, nastale u raznim epohama i krajevima svijeta, imaju jednu zajedničku osobinu: u njima se oslikavaju određene konstante u ljudskom ponašanju te univerzalnost izabranih motiva vezanih uz kategoriju dobra i zla. U izboru se priča autorica zalagala za djela koja se mogu uspješno upotrijebiti u odgoju, ali čija didaktička komponenta ne narušava njihovu estetsku vrijednost.

Drugi dio naslovljen *Dobro i zlo u dječjem shvaćanju* poduža je studija Mire Čudine-Obradović čiji je cilj psihološki obraditi izabrane tekstove. U navedenoj studiji autorica razmatra probleme razvoja moralnog shvaćanja u djece, pokušava odgovoriti na pitanje o tome kako djeca shvaćaju kategorije dobra i zla te pomoći odraslima u razvijanju moralnog ponašanja u djeteta.

Napominjući kako ovu knjigu ne valja shvatiti kao još jednu zbirku priča, već više kao poticaj za razmišljanje o dvojicama moralnog prosuđivanja, Mira Čudina-Obradović daje iscrpne upute kako se njome služiti. Priče uvrštene u priručnik trebaju, naime, djetetu poslužiti kao primjer i povod za razgovor čiji je cilj razlučivati dobro od zla, te moralno znanje pretočiti u moralno ponašanje.

Spomenute priče o dobru i zlu (njih osamdesetak) uvrštene su u treći dio knjige. Podijeljene su u pet grupa: priče o čistoći, urednosti i pristojnosti, priče o vladanju sobom, priče o razumijevanju i suosjećanju, priče o poštenju i, na kraju, priče o plemenitosti. Roditelji, odgojitelji i nastavnici moraju voditi računa o mogućnostima dječjeg shvaćanja jer se u svakoj od navedenih skupina nalaze i vrlo jednostavne priče s vrlo konkretnim i zornim oblicima ponašanja te shodno tomu i jasnom kaznom i moralnom poukom, ali i one mnogo apstraktnije - dostupne djeci koja se nalaze u višoj fazi prosuđivanja (tj. onoj koja su usvojila apstraktnije

oblike ponašanja). Ta se razina psihičkog razvoja djeteta može vidjeti iz načina na koje ono shvaća priču, koliko razumije što je dobro što zlo, te koliko su važne emocionalne posljedice dobrog i lošeg postupka (napomenimo ujedno da autorica čitatelju daje vrlo koristan savjet kako razinu dječjeg moralnog razlučivanja valja uskladiti sa sadržajem i razinom razgovora o moralnim pitanjima).

Kako bi se roditeljima, odgojiteljima i učiteljima pomoglo u primjeni priče u razgovorima o moralnim pitanjima, na kraju su svake skupine priča, pod naslovom *Primjeri, pouka i razgovor*, dani primjeri pitanja o kojima mogu raspravljati s djecom. Pitanja su oblikovana na trima stupnjevima složenosti, a na odraslima je da razinu pitanja prilagode mogućnostima djeteta.

Iako nam *Priče o ćobru, priče o zlu* mogu, s jedne strane, poslužiti za zabavu i estetsku nasladu, one su - prije svega - vrijedan izvor moralnih spoznaja. To je djelo Dubravke Težak i Mire Čudine-Obradović izvrstan priručnik koji roditeljima, odgojiteljima i učiteljima pomaže u ovladavanju korištenja priče kao poticaja za formiranje mladih ljudi, njihovih pogleda na svijet i za razumijevanje osnovnih etičkih kategorija. I na kraju, zaključimo: svaki čitalac koji u ova surova ratna vremena pokušava pronaći odgovore na temeljna životna pitanja o razlici između dobra i zla, poštena i nepoštena, plemenita i beščutna, može ih potražiti upravo u ovoj knjizi.

Adriana Car-Mihec